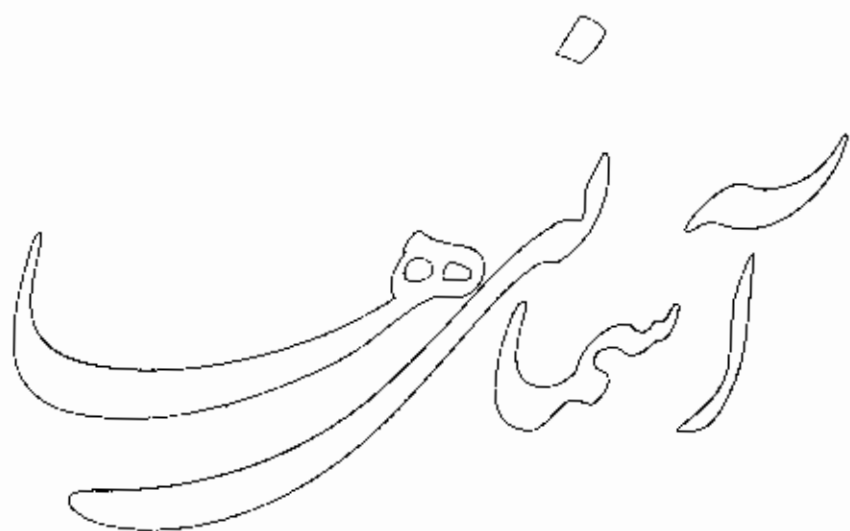

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

این کتاب با حمایت‌های ستاد سوادآموزی و پس از سواد قرآن محور خراسان رضوی؛ به سفارش و با نظارت نهضت سوادآموزی و همکاری تعدادی از اعضای شبکه‌ی تکریم و تحکیم سواد و مهارت (اداره‌ی کل کتابخانه‌های عمومی و اداره‌ی کل فرهنگ و ارشاد اسلامی) توسط انتشارات سیمغ خراسان به چاپ رسیده است.

سرشناسه	مقدس، ارسلان
عنوان و نام پدیدآور	آدمی، هارو؛ گردآوری و تدوین: ارسلان مقدس، سوسن صفای بهاری، وجیهه خدیو زاده، به معارف و با نظارت نهفت سوادآموزی؛ با همکاری تعدادی از اعضای شبکه ی تکریم و تحکیم مواد و مهارت دارای کل کتابخانه های عمومی و دارایی کل فرهنگ و ارشاد اسلامی
مشخصات نشر	مشهد: مینرغ خراسان، ۱۳۸۸
مشخصات شاعری	۱۸۴ صص (رنگی)
فروست	مجموعه کتاب های شهروند مقلد
شابک	۹۷۸۶۰۰۵۳۱۳۷۴۶ : ۲۵۰۰۰ ریال
وضعیت فهرست نویسی	فیا
یادداشت	کتاب حاضر با حمایت ستاد سوادآموزی پس از سواد قرآن محور خراسان رضوی؛ به معارف و با نظارت نهفت سوادآموزی و همکاری تعدادی از اعضای شبکه ی تکریم و تحکیم مواد و مهارت تهیه شده است.
موضوع	شماره های - قرن ۱۴ - مجموعه
موضوع	شماره های - قرن ۱۴ - مجموعه
شماره های افزوده	شماره های بهاری، سوسن
شماره های افزوده	شماره های زاده، وجیهه
شماره های افزوده	نهفت سوادآموزی خراسان رضوی، ستاد سوادآموزی و پس از سواد قرآن محور
شماره های افزوده	نهفت سوادآموزی خراسان رضوی، شبکه ی تکریم و تحکیم مواد و مهارت
رده بندی کنگره	۱۳۸۸ ۳۱۵ ۳۱۴۶۱۹۴ PIR
رده بندی دیویی	۸۵۱/۶۱۰۸
شماره ی کتابخانه ملی	۱۹۵۱۸۱۲

مشهد - بلوار معلم - بین ۱۹ و ۲۱ پلاک ۲۲۱
 ۰۹۱۵ - ۷۰۰۱۰۳۰ و ۰۵۱۱ - ۶۰۷۷۷۴۰

نام کتاب: سوادآموزی

مدیریت تولید: مصباح عاملی، محمد حقیقت خواه، علی اصغر شکوهی فر
 مشاوران: ابوالفضل رنجبرراد، منیژه پلنگ پوش
 گردآوری و تدوین: ارسلان مقدس، سوسن صفای بهاری، وجیهه خدیو زاده
 ویراستاری ویژه شبکه: آمنه رحیمی، فاطمه کفیلی، بهروز احمدزاده
 طراحی جلد: جابری

صفحه آرای: حسین مفری مؤذن ()

سال انتشار: ۱۳۸۸

نوبت چاپ: اول

قطع: وزیری

شمارگان: ۶۰۰۰ جلد

قیمت: ۲۵۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸ - ۶۰۰ - ۵۳۱۳۷ - ۲۴ - ۶

مرکز پخش: مشهد - عدل خمینی ۶۳ پلاک ۸

۰۹۱۵ - ۷۰۰۱۰۳۰ و ۰۵۱۱ - ۶۰۷۷۷۴۰

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: دقت ۳۱۲۵۰۵۲ (وفا)

فہرست مطالب

پیش گفتار	۴
مقدمہ	۶
فصل اول - گل چین	۹
فصل دوم - پیرامون حضرت محمد (ص)	۱۲
فصل سوم - پیرامون حضرت فاطمہ الزہرا (س)	۲۱
فصل چہارم - پیرامون امام علی (ع)	۳۵
فصل پنجم - پیرامون امام حسن مجتبیٰ (ع)	۵۲
فصل ششم - پیرامون امام حسین (ع)	۶۱
فصل ہفتم - پیرامون حضرت زینب (س)	۹۴
فصل ہشتم - پیرامون امام زین العابدین (ع)	۱۰۲
فصل نہم - پیرامون امام محمد باقر (ع)	۱۰۸
فصل دہم - پیرامون امام جعفر صادق (ع)	۱۱۴
فصل یازدہم - پیرامون امام موسیٰ کاظم (ع)	۱۱۹
فصل دوازدہم - پیرامون امام رضا (ع)	۱۲۳
فصل سیزدہم - پیرامون امام محمد تقی (ع)	۱۳۰
فصل چہار دہم - پیرامون امام علی النقی (ع)	۱۳۵
فصل پانزدہم - پیرامون امام حسن عسکری (ع)	۱۴۰
فصل شانزدہم - پیرامون امام زمان (عج)	۱۴۶
ضمیمہ	۱۶۶

پیش‌گفتار

... و به شکرانه‌ی موفقیت‌های به یاد ماندنی تمامی هم‌وطنانِ عزیزی که با گذشتن از مرحله‌ی بی‌سوادِی به نوسوادِی و سپس تحکیمِ آن، اکنون با سربلندی در جمعِ باسوادان قرار گرفته‌اند و برای یادگیریِ مداوم و به روزآوریِ سوادِ خود با شرکت در گروه‌های مردمی و محلی پس از سوادِ قرآن‌محور و در نهادِ خانواده، هر روز بهتر از دیروز و مؤثرتر از گذشته به پیش می‌روند؛ مجموعه‌ای از کتاب‌های شهروندِ مقتدر، با حمایت‌های بی‌دریغِ استانداریِ محترمِ خراسان رضوی، به سفارشِ نهضتِ سوادآموزی و با همکاریِ نهادِ کتابخانه‌های عمومی و فرهنگ و ارشاد اسلامی، هم‌چنین تلاش‌های نویسندگان، ناشران، متخصصان و خیرینِ استانِ متعلق به حضرتِ رضا (علیه‌السلام) تهیه، چاپ و در اختیار قرار می‌گیرد که این کتاب یکی از آن مجموعه می‌باشد.

در این جا، ذکرِ چند نکته را ضروری می‌دانیم:

۱- باسوادِی کاربردی و ارزشی، نیازمندِ توجه، تکریم و گرمایِ داشت و برنامه‌ریزی برای تحکیم و به روزآوریِ آن است و این مسئولیت، وظیفه‌ای برای شخص، خانواده، جامعه، مسئولان، ناشران، نویسندگان، متخصصان، خیرین و همه می‌باشد.

۲- در صورتی که سواد به روزآوری نگردد، تحلیل رفتنِ باسوادِی و عقب‌ماندن از قافله‌ی پیشرفت و توسعه، برای همه اتفاق می‌افتد. (متخصص و نوسواد نمی‌شناسد) یعنی در هر سطح از سواد، دچارِ آن می‌شویم.

۳- رسولِ گرامیِ اسلام فرموده‌اند: «أَطْلِبُوا الْعِلْمَ مِنَ الْمَهْدِ إِلَى اللَّحْدِ» یعنی از گهواره تا گور دانش بجوییم که هر روزمان بهتر از دیروز شود.

۴- مجموعه کتاب‌های شهروندِ مقتدر، با دو سطحِ کاربردیِ آسان و میان‌گذر تهیه و تدوین می‌شوند که از نظرِ محتوا، هر دو سطح دارای ارزشِ کافی هستند. به سخنی

دیگر، برای تمامی باسوادان (نوسواد تا دانشگاهی) کاملاً قابل استفاده می‌باشند، اما کتاب‌های سطح میان‌گذر، به صورت آگاهانه و با درجه‌ای سختی بیشتر، برای افزایش دانش و گنجینه‌ی لغت، توسعه‌ی سطح سواد کاربردی و ... تدوین می‌شوند.

۵- به عنوان وظیفه‌ای ملی، تمام دستگاه‌ها، نویسندگان و ناشران باید نوشته‌های غیر تخصصی و کاربردی خود را به گونه‌ای تدوین و چاپ نمایند که آحاد و اکثریت جامعه با هر سطحی از سواد، در استفاده‌ی راحت از آن موفق شوند و این رسالت و وظیفه‌ای برای همه می‌باشد.

۶- نام اختصاری و کوچک‌شده‌ی شبکه‌ی تکریم و تحکیم سواد و مهارت خراسان رضوی «شمس» می‌باشد که از حروف اول کلمه‌های «شبکه، مهارت و سواد» تشکیل شده است.

هواقی پایش

مقدمه

به نام خداوند آیینها
چه گفت آن خداوند تنزیل و وحی
اگر چشم داری به دیگر سرای
دُرست این سخن، گفت پیغمبر است
گواهی دهم کاین سخن ها ز اوست
منم بنده‌ی اهل بیت نبی
بر این زادم و هم بر این بگذرم
چنان دان که خاکِ پی حیدرم^۱
فروزنده‌ی مهر در سینه‌ها
خداوند آمر و خداوند نهی
به نزد نبی و وصی گیر جای
که من شهرِ علمم، علیم در است
نو گویی دو گوشم پر آواز اوست
ستاینده‌ی خاکِ پای وصی
چنان دان که خاکِ پی حیدرم^۲

در حدیث شریف آمده است که «هرگاه خداوند بنده‌ای را بسیار دوست بدارد، ذکرِ نیکی‌ها و ستایش از او را بر زبانِ دیگر بندگانش جاری می‌سازد. چه بنده‌ای بهتر از اولیای چهارده گانه‌ی حق و کدام زبان خوش‌تر و ماندگارتر از زبانِ شاعران؟! شُعرا براساسِ بیانِ قرآن کریم به دودسته تقسیم شده‌اند: یکی، آنان که پیشوای گمراهان و در هر وادی سرگردان هستند و به آن چه می‌گویند عمل نمی‌کنند. دوم، گروهی که واقعاً ایمان آورده، عملِ صالح انجام داده و با ستم و ستم‌گر و تبعیض مبارزه کرده‌اند.»^۱

پیامبر و جانشینان برحق او، که درودِ خداوند بر ایشان باد، با چابلوسی و گرافه‌گویی شاعران فرصت طلب و بی درد مخالف بودند. از امام علی (ع) نقل شده است که «بر چهره‌ی مداحانِ متعلّق خاکِ پاشید.» اما این امر به آن معنی نیست که ستایشِ فضیلت‌های اخلاقی و گفتار و کردار و اندیشه‌ی نیکِ بزرگانِ بشریت و بندگانِ حقیقیِ خداوند و در

۱- حکیم ابوالقاسم فردوسی، دیباجه‌ی شاهنامه

۲- سوره‌ی مبارکه شُعرا، آیات پایانی

صَدْرِ آن‌ها، پیامبر اکرم (ص) و امامان (ع) ناپسندیده است.

بی‌گمان، بیان هنرمندانه و قدرشناسانه‌ی خصلت‌های ارجمند و مکارم انسانی و الهی این قافله‌سالاران دانش، معرفت، آزادی‌خواهی، آزادگی، عدالت‌طلبی و نوع‌دوستی، تنها به ترویج آن فضیلت‌ها و ماندگاری آن‌ها در ذهن و روح مردمان کمک می‌کند و ذات و منش آن خاصان در گاهِ اُحدیت از هر گونه وصف و تعریف و تمجیدی بی‌نیاز بوده و هست. شاعر نیز با این ستایش‌های دل‌پذیر ثابت می‌کند که برای اصالت‌ها و ارزش‌های خدایی بشر که به جاودانگی‌اش می‌انجامد، اعتبار قائل است و به هیچ قیمتی حاضر نیست که شرافت انسانی‌اش را به زر و زور و تزویر دنیا بفروشد و حقیقت‌پایدار را قربانی مصلحتِ زودگذر کند.

مجموعه‌ی حاضر که به همت و حمایت نهضت سواد آموزی استان خراسان رضوی، پدید آمده، حاصل تلاش ارزشمند، پی‌گیر و خستگی‌ناپذیر جمعی است که آتش همیشه فروزانِ محبتِ پیامبر و جانشینانش را در دل و جان خویش داشته‌اند. پیش از این، کتاب‌های مشابهی به دست و قلم دوست‌دارانِ آن بزرگان تألیف شده که از آن جمله می‌توان «مناقب و مراثی اهل بیت (ع)» اثر زنده یاد احمد احمدی بیرجندی و «اشک شفق» گرد آوری رضا معصومی را نام برد، اما کتاب حاضر از ویژگی‌هایی برخوردار است که در آن مجموعه‌های ارزشمند ملاحظه نمی‌شود؛ از جمله پرداختن به اشعاری که به همه‌ی پیشوایان چهارده‌گانه نظر داشته‌اند؛ آوردن مدح و منقبت و مرثیه‌ی مربوط به هر یک از آن بزرگواران و عنایت ویژه به شعر نو در سه گرایش نیمایی، سپید و موج نو که این مورد اخیر، جایش در آثار مشابه خالی است.

همه‌ی این ویژگی‌ها در کنار چاپ نفیس اثر، سبب شده تا این مجموعه، به تمام نیازهای مخاطبین خود که به هر شکلی مایلند تا روح عطشناک خود را از زلال آب و آینه‌ی سرودهای عاشقان پیامبر و خاندانش سیراب کنند، پاسخی شایسته دهد. شاید بتوان

اَجْرِ مَادِّي این تلاشِ کم نظیر را سنجید و پاداشی شایسته به بانیان و گردآورندگانِ این اثر تقدیم کرده اما اَجْرِ معنوی آنان تنها از عهده‌ی خداوندِ مُتَعَال و پیامبرِ بزرگوار و فرزندانِ نازنینش برمی آید و بس. هَمّت و سَمیِ ارزشمند و ماندگارشان را پاس می گُزاریم.

حق یارشان باد!

ابوالفضل رنجبر راد، ۸۸/۳/۱ - مشهد مقدس